

Xəyanət
(Doqquz pərdəli pyes)

İngilis dilindən tərcümə edən Xəyalə
Məmmədova

İştirak edirlər:

Emma.
Cerri.
Robert.

Birinci pərdə
Bar. 1977-ci il. Yaz.

Günorta.

Emma küncdəki stulda əyləşir. Cerri şərab şüşəsi ilə ona yaxınlaşır, bir qədər özünə və bir qədər də Emma üçün süzür. Oturur. Onlar bir az gülüb, bir-birinin sağlığına içirlər. Cerri arxaya söykənir və ona baxır.

Cerri. Yaxşı ...

Emma. Necəsən?

Cerri. Hər şey yaxşıdır.

Emma. Yaxşı görünürsən.

Cerri. Əslində, elə də yaxşı deyiləm.

Emma. Niyə? Nə olub?

Cerri. Baş ağrısı. Sənin sağlığına. (Qədəhini qaldırır. İçir). Necəsən?

Emma. Yaxşıyam. Köhnə günlərdəki kimi.

Cerrinin arxasında görünən bara baxır.

Cerri. O vaxtdan çox keçib.

Emma. Hə. (Sükut). Mən sənin üçün darıxırdım.

Cerri. Lap yaxşı. Nə üçün? (Emma gülür). Niyə?

Emma. Bəzən ötən günlər haqda fikirləşmək gözəldir, elə deyil?

Cerri. Əlbəttə. (Sükut) Hər şey yaxşıdır?

Emma. Pis deyil. (Sükut) Bilirsən nə vaxtandır ki görüşürük?

Cerri. Mən o yerə nə vaxt gəlmişdim?

Emma. Yox, onu demirəm.

Cerri. Hə, sən tək görüşümüzü deyirsən?

Emma. Hə.

Cerri. Uuh...

Emma. İki ildir.

Cerri. Deyəsən, elə olmalıdır.

Sükut.

Emma. Uzun müddətdir.

Cerri. Hə elədir. (Sükut) İşlərin necədir, qalereyanı nəzərdə tuturam.

Emma. Səncə necə olmalıdır?

Cerri. Məncə lap yaxşı olmalıdır.

Emma. Çox şadam ki, belə fikirləşirsən. Hər şey yaxşıdır. Mən bu işdən həzz alıram.

Cerri. Rəssamlar, zarafat. Hər şey əladır hə?

Emma. Onlar elə də zarafatçı deyillər.

Cerri. Hə, çox pis. (Sükut) Robert necədir?

Emma. Sən onu sonuncu dəfə nə vaxt görmüsən?

Cerri. Neçə aydır ki, mən onu görmürəm, amma bilmirəm niyə. Niyə görəsən?

Emma. Nə niyə?

Cerri. Nə üçün xəbər aldın ki, mən onu sonuncu dəfə nə vaxt görmüşəm?

Emma. Sadəcə maraqlı idi. Səm necədir?

Cerri. Cuditi deyirsən?

Emma. Mən onu dedim?

Cerri. Əvvəllər olduğu kimi. Mən sənin ərini xəbər alırdım, sən də mənim arvadımı.

Emma. Hə elədir. Arvadın necədir?

Cerri. Yaxşıdır.

Sükut.

Emma. Səm ucaboydurmu?

Cerri. Hə, kifayət qədər ucaboydur. O uzaq məsafəyə qaçışla məşğuldur. Zooloq olmaq istəyir.

Emma. Doğrudan? Lap yaxşı. Bəs Sara?

Cerri. Onun on yaşı var.

Emma. Mən elə də bilirdim.

Cerri. Hə elədir. (Sükut) Nedin beş yaşı var, elə deyil?

Emma. Yadında qalıb.

Cerri. Hə unutmamışam.

Sükut.

Emma. Hə. (Sükut) Hər halda, sən yaxşısan?

Cerri. Hə, əlbəttə.

Sükut.

Emma. Heç mənim haqqımda fikirləşirdin?

Cerri. Sənin haqqında fikirləşmək lazım deyil.

Emma. Ah?

Cerri. Mənə sən haqqında fikirləşmək lazım deyil. (Sükut) Hər halda. Mən yaxşıyam, sən necəsən?

Emma. Hər şey yaxşıdır.

Cerri. Sən çox gözəl görünürsən.

Emma. Doğrudan? Çox sağ ol. Bunu eşitməyimə şadam.

Cerri. Mən də səni görməyimə şad oldum.

Emma. Hərdən mənim haqqında fikirləşirdin?

Cerri. Bəzən fikirləşirdim. (Sükut) Mən Şarlottanı görmüşdüm.

Emma. Ola bilməz. Harada? O bu haqda heç nə deməmişdi.

Cerri. O məni görmədi. Küçədə idi.

Emma. Sən onu illərdir ki, görmürsən.

Cerri. Onu görən kimi tanıdım.

Emma. Necə tanıdın?

Cerri. Tanıdım da...

Emma. O necə görünürdü?

Cerri. Sənə oxşayır.

Emma. Həqiqətən, onu görəndə nə fikirləşdin?

Cerri. O çox gözəl idi.

Emma. Hə. O çox... çox cazibədar. On üç yaşı var. (Sükut) O vaxtlar yadıdadır... həmin vaxtlar... sən onu atıb-tutanda?

Cerri. O çox yüngül idi.

Emma. O həmin vaxtı xatırlayır.

Cerri. Doğrudan?

Emma. Onunla oynadığın vaxtları.

Cerri. Çox gözəl yaddaşı var. (Sükut) O bizim haqda bilmir, elə deyil?

Emma. Əlbəttə, bilmir. O səni köhnə bir dost kimi tanıyır.

Cerri. Elədir. (Sükut) Hə, həmin gün hamı orada idi. Sənin ərin, mənim arvadım, uşaqlar. Yadımdadır.

Emma. Hansı gün?

Cerri. Onunla oynadığım gün. Sənin mətbəxində olmuşdu.

Emma. Xeyr, sən mətbəxində idi.

Sükut.

Cerri. Əzizim.

Emma. Bu sözü bir də demə.

Sükut.

Emma. Bunlar...

Cerri. Deyəsən çox vaxt keçib.

Emma. Doğrudan?

Cerri. Yenə həmin şey?

Cerri qədəhləri götürür və bara tərəf gedir. Emma sakitcə oturur. Cerri qədəhlərlə geri qayıdır və əyləşir.

Emma. Sənin haqqında fikirləşirdim. (Sükut) Mən maşınla Kilburn tərəfdən keçirdim. Birdən harada olduğumu anladım. Sadəcə dayandım və Uesseks Qrova sürdüm. Evin yanından keçdim və əlli yard aralıda dayandım, həmişə etdiyimiz kimi. Xatırlayırsan?

Cerri. Hə.

Emma. İnsanlar evdən çıxıb yola tərəf gedirdilər.

Cerri. Hansı insanlar?

Emma. Oh...gənclər. Sonra maşından düşdüm və pilləkənləri qalxdım. Zənglərə baxdım. Zənglərin üzərindəki adları deyirəm. Öz adımıza baxdım.

Sükut.

Cerri. Yaşıl. (Sükut) Görə bilmədin?

Emma. Yox.

Cerri. Ona görə ki, biz artıq ora getmirik. Biz neçə illərdir ki, ora getmirik.

Emma. Hə, düzdü.

Sükut.

Cerri. Eşitdim sən hərdən Keysi ilə görüşürsən.

Emma. Kimlə?

Cerri. Keysi. Mən eşitmişəm ki, sən onunla görüşürsən.

Emma. Bunu haradan eşitmisən?

Cerri. Oh...insanlar...danışırılar.

Emma. Ah, İlahi!

Cerri. Gülməli orasıdır ki, mənənim hiss etdiyim ilk şey qəzəb idi. İnsanlar bizim haqda əvvəlki kimi danışmırlar. Mən fikirləşdim ki, ola bilər sən qəflətən Keysi ilə görüşmüşsən, amma bizim yeddi il əlaqəmiz oldu, belə bir şeyin baş verməsi bu həyasızların ağıllarına belə gəlmədi.

Sükut.

Emma. Maraqlıdır, görəsən kimsə bu haqda bilirdi?

Cerri. Axmaq olma. Heç kəs bilmirdi. O zaman kim Kilburna gedirdi ki? Ancaq sən və mən. (Sükut) Hər halda, səninlə Keysi arasında nə isə var?

Emma. Nə demək istəyirsən?

Cerri. Nə baş verir?

Emma. Biz sadəcə görüşmüşük.

Cerri. Mənə elə gəlirdi ki, sən onun işini xoşlamırsan.

Emma. Mən dəyişmişəm. Ya da onun işi dəyişib. Qısqanırsan?

Cerri. Nə üçün? (Sükut) Mən Keysini qısqana bilmərəm. Mən onun agentiyəm. Mən ona boşanması haqqında məsləhət vermişəm. Onun bütün məqalələrini oxumuşam. Sənin ərini inandırırdım ki, onun ilk hekayəsini çap etsin. Mən onu Oksforda apardım ki, o ittifaqda çıxış etsin. O mənim... mənim dostumdur. O şair olanda mən onu kəşf etdim və bunlar çoxdan baş verib. (Sükut) Bəs Robert?

Emma. Məncə, biz ayrılacağıq.

Cerri. Ah!

Emma. Dünən gecə biz çox söhbət etdik.

Cerri. Dünən gecə?

Emma. Bilirsən dünən mən nəyi bildim? O uzun müddət idi ki, mənə xəyanət edirdi. Uzun müddət idi ki onun başqa qadını var idi.

Cerri. Ola bilməz! (Sükut) Biz də onu uzun müddət idi ki, aldadırıdık.

Emma. O da məni uzun müddət idi ki, aldadırdı.

Cerri. Mən bunu bilmirdim.

Emma. Mən də.

Sükut.

Cerri. Keysi bu haqda bilir?

Emma. Xahiş edirəm ona Keysi demə. Onun adı Rocerdir.

Cerri. Hə. Rocer.

Emma. Mən sənə zəng etmişdim. Amma bilmirəm niyə.

Cerri. Necə də gülməlidir. Biz çox yaxın dost idik, elə deyil? Robert və mən. Baxmayaraq ki, mən onu bir neçə aydır ki, görmürəm, amma bu illər ərzində mən heç şübhələnmədim ki, onun həyatında səndən başqa birisi var. Məsələn, bir yerdə olanda, yəni hansısa barda yaxud da restoranda olanda o heç vaxt durub kiməsə gizlincə zəng etməyib. Mən bunu heç vaxt görməmişəm. Gülməli orasıdır ki, onunla olanda mən gizlincə durub sənə zəng edirdim. (Sükut) O sənə bütün bunları nə vaxt deyib?

Emma. Keçən gecə. Mənə elə gəldi ki, biz bütün gecəni yatmadıq.

Sükut.

Cerri. Siz bütün gecəni söhbət etmisiz?

Emma. Hə.

Sükut.

Cerri. Mən bu haqda danışmamalıydım, elə deyil?

Emma. Nə?

Cerri. Mən sadəcə ...

Emma. Mən sadəcə sənə zəng etdim ki, bu səhər... çünki biz ... biz köhnə dostlarıq. Bütün gecəni yatmamışdım. Hər şey sona çatdı və birdən his etdim ki, sənə zəng etməliyəm.

Cerri. Çox şadam ki, səni gördüm. Nə yazıq ki...

Emma. Xatırlayırsan? Sən xatırlamalısan!

Cerri. Xatırlayıram.

Sükut.

Emma. Biz oranı alanda, Uesseks Qrov baha idi, elə deyil?

Cerri. Məhəbət bir yol tapır.

Emma. Mən pərdə almışdım.

Cerri. Sən bir yol tapmışdın.

Emma. Mən səni xatirələr üçün görmək istəmirdim, yəni bunun nə əhəmiyyəti var ki? Sadəcə görmək istəyirdim ki, sən necəsən. Doğrudan. Necəsən?

Cerri. Nə olub ki? (Sükut) Sən Robertə mənim haqqımda heç nə deməmişən, elə deyil?

Emma. Mən məcbur idim. (Sükut) O mənə hər şeyi demişdi. Mən də ona hər şeyi danışdım. Biz bütün gecəni yatmamışdıq. Gecə yarısı Ned ayılmışdı. Mən onu yatağına apardım. Sonra geri qayıtdım, deyəsən, bizim səsimiz onu oyatmışdı.

Cerri. Sən ona hər şeyi dedin?

Emma. Mən məcbur idim.

Cerri. Sən ona bizim haqqımızda hər şeyi dedin?

Emma. Məcbur olub dedim.

Sükut.

Cerri. Axı o mənim yaxın dostumdur. Yəni mən onun övladı ilə oynayırdım və o da mənə baxırdı.

Emma. Artıq heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Hər şey bitib.

Cerri. Hər şey?

Emma. Hə, hər şey artıq bitib.

Emma əlindəki qədəhi başına çəkir.

İkinci pərdə

Cerrinin Evi. 1977. Yaz.

Cerri oturub. Robert qədəhlə dayanıb.

Cerri. Sağ ol ki gəldin.

Robert. Dəyməz.

Cerri. Hə, bilirəm ki çətindir. Bilirəm... uşaqlar...

Robert. Narahat olma hər şey yaxşıdır.

Cerri. Sən adam tapmışsan, elə deyil?

Robert. Nə?

Cerri. Uşaqlar üçün.

Robert. Hə. Hər şey yaxşıdır. Şarlotta uşaq deyil.

Cerri. Yox. (Sükut) Oturmayacaqsan?

Robert. İndi oturaram.

Sükut.

Cerri. Cudit xəstəxanadadır. Axşam növbəsində. Uşaqlar evdədir... yuxarıda.

Robert. Uh – huh.

Cerri. Mən səninlə danışmalıyam. Bu çox vacibdir.

Robert. Buyur.

Cerri. Hə.

Robert. Sən nə isə bikef görünürsən. (Sükut) Nə olub? (Sükut) Bu səninlə Emma haqqında deyil, elə deyil? (Sükut) Mən bu haqda hər şeyi bilirəm.

Cerri. Hə. Bilirəm.

Robert. Ah! (Sükut) Bu elə də vacib deyil, elə deyil?

Cerri. Mənim üçün çox vacibdir.

Robert. Doğrudan? Nə üçün?

Cerri ayağa qalxır və otaqboyu gəzişir.

Cerri. Mən elə gəldi ki, dəli olacağam.

Robert. Nə vaxt?

Cerri. Bu axşam. İndi. Bimirdim zəng edim, yoxsa yox. Mən sənə zəng etməliydim. Sənə zəng etməyim iki saat çəkdi. Sonra da sən uşaqlarla idin. Çox sağ ol ki, gəldin.

Robert. Dəyməz. Sən dəqiq nə demək istəyirsən?

Sükut. Cerri oturur.

Cerri. Bilmirəm o sənə niyə dedi. Necə sənə deyə bildi? Başa düşə bilmirəm. Bilirəm, sən... qulaq as, mən bu gün onunla görüşdüm. Mən onu uzun müddət idi ki, görmürdüm. O mənə dedi ki, sənə nə isə problemin var. Yəni ikinizin də, çox üzöldüm.

Robert. Buna ehtiyac yoxdur.

Cerri. Niyə? (Sükut) Başa düşə bilmirəm ki, nəyə görə bu qədər müddətdən sonra o sənə keçən gecə bütün olanları dedi.

Robert. Keçən gecə?

Cerri. Mənimlə məsləhətləşməmiş, mənə heç nə deməmiş...

Robert. O mənə dünən gecə deməyib.

Cerri. Necə yəni? (Sükut) Mən bu haqda dünən gecə bildim. O özü mənə dedi. Siz bütün gecəni yatmamızsız, söhbət etmisiz, elə deyil?

Robert. Düzdür.

Cerri. Dünən gecə də, o sənə bizim haqqımızda danışdı, elə deyil?

Robert. Elə deyil. Sizin haqqınızda mənə dünən gecə deməyib. O mənə sizin haqqınızda dörd il bundan qabaq deyib. (Sükut) Ona görə də bu haqda dünən gecə təkrar deməyə ehtiyac yox idi. Çünki mən bilirdim. O özü mənə bu haqda dörd il qabaq demişdi.

Sakitlik.

Cerri. Nə?

Robert. Məncə indi otura bilərəm. (Oturur) Mən elə bilirdim sən bilirsən.

Cerri. Nəyi bilirəm?

Robert. Mənim bildiyimi, bunu dörd il əvvəl eşitdiyimi. Elə bilirdim sən bilirsən.

Cerri. Sən elə bilirdin mən bilirəm?

Robert. O dedi ki, sən bilmirsən, amma mən inanmadım. (Sükut) Hər halda, mən elə bilirdim sən bilirsən. Sən isə deyirsən ki, bilmirdin.

Cerri. O sənə bu haqda nə vaxt dedi?

Robert. İlk əvvəl mən özüm öyrəndim. Mən ona dedim ki, bu haqda bilirəm və o da bunu təsdiqlədi.

Cerri. Nə vaxt?

Robert. Uzun müddət bundan qabaq.

Sükut.

Cerri. Axı dörd il ərzində biz görüşmüşük. Bir neçə dəfə birlikdə olmuşuq.

Robert. Amma heç vaxt bildirməmişəm.

Cerri. Mən sənin ən yaxın dostun idim.

Robert. Əlbəttə. (Cerri ona diqqətlə baxır, sonra başını əlləri ilə tutur). Qəm yemə, buna səbəb yoxdur.

Sakitlik.

Cerri ayağa durur.

Cerri. Nəyə görə o mənə heç nə deməyib?

Robert. Mən o deyiləm, özündən soruş.

Cerri. Nəyə görə sən mənə demədin?

Sükut.

Robert. Mən elə bilirdim ki, sən bilirsən.

Cerri. Amma sən tam əmin deyildin, elə deyil?

Robert. Yox.

Cerri. Onda nəyə görə mənə demədin?

Sükut.

Robert. Nəyi demədim?

Cerri. Sənin bilmədiyini, əclaf.

Robert. Mənə elə demə, Cerri.

Sükut.

Cerri. İndi nə edək?

Robert. Biz heç nə etməməliyik. Mənim evliliyim sona çatdı.

Sükut.

Cerri. Sən Cuditə bu haqda deməyi heç fikirləşməmişən?

Robert. Nəyi deməyi? Özün və Emma haqqında? Səncə, o heç nə bilmirdi? Buna əminsən?

Sükut.

Cerri. Mən Cuditə nə isə deməyi heç düşünməmişəm də. Deyəsən sən başa düşmədin. Sən bilmirsən ki, mənim üçün bunun heç bir fərqi yoxdur. Mən onunla bir və ya iki dəfə olmuşam. Ancaq bunu özümə görə yox, onun tənhalığına son qoymaq üçün etmişəm. (Sükut) Ancaq sən onu neçə illərdir ki aldadırsan, elə deyil?

Robert. Hə.

Cerri. Amma o bu haqda heç nə bilmirdi, elə deyil?

Robert. Bilmirdi?

Sükut.

Cerri. Bilmirəm.

Robert. Sən çox şey haqda heç nə bilmirsən.

Cerri. Hə, ola bilər.

Robert. Hə, elədir.

Cerri. Hə. Mən onunla yaşamışam.

Robert. Hə, gündüzlər.

Cerri. Düz yeddi il.

Sükut.

Robert. Əminəm ki, o sənə yaxşı baxırdı.

Sakitlik.

Cerri. Biz biri-birimizə hörmət edirdik.

Robert. Biz indi də hörmət edirik. (Sükut) Keysi mənimlə oyun oynamırdı. O mənimlə neçə illər gizli oyun oynamadı. Biz açıq oynamağı sevirdik.

Cerri. O bir az kökəlib.

Robert. Hə, məncə, elədir.

Cerri. O artıq zirvədədir.

Robert. Hə?

Cerri. Sən belə fikirləşmirsən?

Robert. Nə mənada?

Cerri. Onun işi. Kitabları!

Robert. Hə, onun kitabları. Onun sənəti. Onun sənəti durmadan ucalır. Elə deyil?

Cerri. Onun kitabları hələ də satılır.

Robert. Həqiqətən də, çox yaxşı satılır. Bu bizim üçün də faydalıdır. Sənin və mənim üçün.

Cerri. Hə.

Robert. Bir gün kimsə mənə dedi ki, kim olduğunu xatırlamıram... yəqin nəşriyyat işçilərindən idi, dedi ki, Keysi yazıçı Barbara Sprinqlə eyni gündə kitab mağazasında təşkil olunmuş yeni çapdan çıxmış kitablarının təqdimat mərasimində iştirak etmək üçün Nyu-Yorka getmişdi və şəhər sakinləri onun imzaladığı kitabını əldə etmək üçün saatlarla növbəyə durmuşdular, yaşlı bir qadın isə iti ilə birgə Barbara Sprinqin imzalı kitabını əldə etmək üçün növbə gözləyirdi. Düşünürəm ki, Barbara Sprinq yaxşı yazıçıdır, razısan?

Cerri. Hə.

Sükut.

Robert. Biz hələ də Keysidən yaxşı işləyirik. Elə deyil?

Cerri. Hə.

Sükut.

Robert. Sən heç bu yaxınlarda maraqlı kitab oxumusan?

Cerri. Yidsin əsərlərini oxumuşam.

Robert. Hə, Yids.

Sükut.

Cerri. Sən onu Torçelloda bir dəfə oxumusan.

Robert. Torçelloda?

Cerri. Xatırlamırsan? İllər əvvəl. Sən bir dəfə Torçelloya tək getmişdin. Bunu orada oxumuşdun.

Robert. Elədir ki var. Bunu sənə özüm demişdim. (Sükut). Hə. (Sükut). Sən və ailən bu yayı harada keçirəcəksiniz?

Cerri. Leyk Distriktə.

Üçüncü pərdə
Mənzil. 1975 – ci il. Qış.

Cerri və Emma. Oturlar.

Sakitlik.

Cerri. İndi nə etmək istəyirsən?

Sükut.

Emma. Mən dəqiq bilmirəm ki, biz indi nə edəcəyik.

Cerri. Mmm.

Sükut.

Emma. Mən bu evi deyirəm ...

Cerri. Hə.

Emma. Sən xatırlayırsan biz sonuncu dəfə burada nə vaxt olmuşuq?

Cerri. Yayda, elə deyil?

Emma. Bilmirəm, elədir?

Cerri. Deyəsən –

Emma. Sentyabrın əvvəli idi.

Cerri. Yay idi, elə deyil?

Emma. Çox soyuq idi. Payızın əvvəli idi.

Cerri. İndi də hava soyuqdur.

Emma. Biz yeni elektrik qızdırıcısı almalıydıq.

Cerri. Məndə heç vaxt belə qızdırıcı olmayıb.

Emma. Bunu almağın elə də əhəmiyyəti yoxdur. Biz burada yaşamırıq.

Cerri. Amma indi buradayıq.

Emma. Düzdür.

Sükut.

Cerri. Hər şey dəyişib. Sən çox məşğul idin. İşin-gücün və ümumiyyətlə hər şey.

Emma. Bilirəm. Bu iş mənim xoşuma gəlir. Bu işə həvəsim var.

Cerri. Hə, əlbəttə. Bu sənin üçün gözəldir. Amma sən –

Emma. Əgər sən sərgi salonunda işləyirsənsə, həmişə orada olmalısan.

Cerri. Ancaq sən günortalar belə boş olursan, elə deyil?

Emma. Yox.

Cerri. Onda biz necə görüşə bilərik?

Emma. Sən isə həmişə ölkədən kənarda olursan, heç vaxt mən istəyəndə burada olursan.

Cerri. Mən burada olanda sən heç vaxt günorta çağında boş olursan, ona görə də biz görüşə bilmirik.

Emma. Biz lançda görüşə bilərik.

Cerri. Biz lançda görüşə bilərik. Amma qısa bir lanç üçün bütün yolu bura gələ də bilmərik. Mən bunun üçün çox yaşlıyam.

Emma. Mən bu cür demirdim. (Sükut). Görürsən əvvəllər ... biz daha yaxşı hər şeyi fikirləşirdik. İndi bizim üçün görüşmək mümkün deyil. Biz burada görüşürdük, evi almışdıq, çünki belə istəyirdik.

Cerri. Bizim nəyi isə istəməyimiz əsas məsələ deyil. Sən günortalar boş olursan, mən isə çox vaxt Amerikada oluram. (Sükut). Gecələr isə müzakirə mövzusu deyil, özün bilirsən. Mənim ailəm var.

Emma. Mənim də ailəm var.

Cerri. Mən bunu əla bilirəm. Yadına salmaq istəyirəm ki, sənin ərin mənim yaxın dostumdur.

Emma. Nə demək istəyirsən?

Cerri. Mən nə isə deməyə çalışmıram, nə demək istədiyimi artıq demişəm.

Emma. Başa düşdüm. (Sükut). Məsələ ondadır ki, əvvəllər biz vaxt təyin edirdik, görüşürdük və otelə gedirdik.

Cerri. Elədir ki var. (Sükut). Ancaq bu, biz evi almazdan əvvəl belə idi.

Emma. Biz burada elə də çox gecə keçirməmişik.

Cerri. Yox, keçirməmişik. (Sükut). Digər yerlərdə də onun kimi.

Sükut.

Emma. Sən bu evi saxlaya bilərsən? Yəni hər ay pulunu verə biləcəksən?

Cerri. Ah ...

Emma. Bunlar hamısı boş danışıqdı. Heç kəs bura gəlmir. Gecə və gündüz bu ev boş qalır. Yəni qablar, pərdələr, yataq örtüyü və ümumiyyətlə hər şey. Hə, bir də süfrə, mən onu Venetsiyadan gətirmişdim. (Gülür). (Sükut). Bu sadəcə boş bir evdir.

Cerri. Ev deyil. (Sükut). Bilirəm... bilirəm sən nə istəyirsən, ancaq bura heç vaxt ev olmayıb. Sənin öz evin var, mənim öz evim. Pərdəsi və ümumiyyətlə hər şeyi ilə. Həmçinin uşaqlar. İki evdə iki uşaq. Burada isə uşaq yoxdur. Ona görə biz onları eyniləşdirə bilmərik.

Emma. Bu ev onlarla eyni tutula bilməz, elə deyil? (Sükut). Sən buranı heç vaxt ev kimi qəbul etməmişən, elə deyil? Ümumiyyətlə hər mənada.

Cerri. Xeyr, mən buranı ev kimi qəbul etmişəm və sən bunu yaxşı bilirsən.

Emma. Birgə yataqda olmaq üçün?

Cerri. Yox, sevgi üçün.

Emma. Burada o hisslərdən heç bir şey qalmayıb.

Sükut.

Cerri. Məncə biz bir – birimizi sevmirdik.

Sükut.

Emma. Düzdür. (Sükut). Sən bütün bu mebellə nə edəcəksən?

Cerri. Nə?

Emma. Evin içində olan şeylərlə.

Sakitlik.

Cerri. Əgər istəsək, nə isə edə bilərik.

Emma. Yəni bu evi ucuz qiymətə missis Banksa sataq, o da buranı mebelli mənzil kimi kirayəyə versin?

Cerri. Elədir ki var. Çarpayı burada deyil?

Emma. Nə?

Cerri. Burada çarpayı var idi?

Emma. Biz çarpayı almışdıq, lazım olan hər şeyi almışdıq.

Cerri. Hə, düzdü.

Emma qalxır.

Emma. Onda missis Banksla hər şeyi sən həll edəcəksən? (Sükut). Mən heç nə istəmirəm. Aparmağa yer də yoxdur. Mənim evim var, içində də hər şeyi.

Cerri. Mən missis Banksla hər şeyi danışaram. Bilirsən də, bir az pul qalacaq. Ona görə...

Emma. Yox mən heç nə istəmirəm. Çox sağ ol. (Sakitlik. Emma paltosunu geyinir). Mən indi gedirəm. (Cerri çevrilib ona baxır). Mənim açarlarım buradadır. (Emma açarlar olan halqanı götürür və açarı oradan çıxarmaq istəyir. Sonra onu Cerriyə tərəf atır). Açarı çıxar. (Cerri halqanı götürür və ona baxır). Sən bunu edə bilərsən? Mən Şarlottanı məktəbdən götürəcəm. Sonra onu mağazaya aparacam. (Cerri açarları çıxarır). Sən başa düşürsən ki, indi günortadır? Ona görə mən buradayam. Biz sərgini hər çərşənbə günorta bağlayırıq. Mən açarımı götürə bilərəm? (Cerri açarı ona verir). Çox sağ ol. Məncə biz ən düzgün qərarı verdik.

Emma çıxır. Cerri isə ayağa durur.

Dördüncü pərdə

1974.

Robert və Emmanın evi. Qonaq otağı. Payız.

Robert Cerriyə şərab süzür. Sonra o, qapıya tərəf gedir.

Robert. Emma! Cerri bizdədir.

Emma. Kim?

Robert. Cerri.

Emma. Mən aşağıda olacam.

Robert Cerriyə şərab verir.

Cerri. Sənin sağlığına.

Robert. Emma indi Nedi yatağa qoyur. O bir neçə dəqiqədən sonra gedəcək.

Cerri. Haraya?

Robert. Yuxu aləminə.

Cerri. Ah. Hə, düzdü. Sənin bu günlərdə yuxun necədi?

Robert. Nə?

Cerri. Hələ də yuxusuz gecələrin olur? Nədə görə deyirəm.

Robert. Hə, başa düşdüm. Yox. Artıq hər şey yaxşıya doğru gedir. Bilirsən nə deyirlər?

Cerri. Nə?

Robert. Deyirlər, oğlanlar qızlardan pisdi.

Cerri. Pisdi?

Robert. Körpələr. Deyirlər, oğlanlar qızlardan daha çox ağlayır.

Cerri. Doğrudan?

Robert. Sən bunu bilmirsən?

Cerri. Uh...Yadımdadı. Haradasa eşitmişəm.

Robert. Səncə nəyə görə belədir?

Cerri. Məncə, oğlanlar daha narahatdırlar.

Robert. Oğlanlar?

Cerri. Hə.

Robert. Onlar nəyə görə narahat olmalıdırlar ki?

Cerri. Bəlkə də dünya ilə üzləşməkdən, ana qucağını tərk etməkdən.

Robert. Bəs qızlar? Onlar da ana qucağını tərk edirlər.

Cerri. Elədir. Amma heç kəs onların ana qucağını tərk etməsindən danışmır. Elə deyil?

Robert. Məni də belə etməyə hazırlamışdılar.

Cerri. Sən nə demək istəyirdin?

Robert. Mən sənə sual verdim.

Cerri. Nə sual?

Robert. Nəyə görə sən fikirləşirsən ki, oğlanlar ana qucağını tərk edəndə daha çox problemlə üzləşirlər.

Cerri. Mən belə bir hökm irəli sürdüm?

Robert. Sonra sən dedin ki, oğlanlar daha narahat olurlar, nəinki qızlar.

Cerri. Sən özün buna inanırsan?

Robert. Hə.

Sükut.

Cerri. Səncə, nəyə görə, belədir?

Robert. Deyə bilmərəm.

Sükut.

Cerri. Səncə, bu, cinslər arasındakı fərqdən irəli gəlmişdir ki?

Robert. Hə, çox guman ki elədir.

Emma içəri girir.

Emma. Salam.

Cerri. Mən Keysi ilə çay içirdim.

Emma. Harada?

Cerri. Burada, yaxında.

Emma. Mənə elə gəlirdi ki, o haradasa Həmpstiddə yaşayır.

Robert. Sən artıq köhnəlmisən.

Emma. Doğrudan?

Cerri. O Susannadan ayrılıb. İndi burada yaxında yaşayır.

Emma. Ah.

Robert. İndi yeni bir əsər yaradır. Arvadını və üç övladını tərk edib Londonun başqa yerində yaşayan bir kişidən bəhs edən əsər.

Emma. Yəqin ki, bu əvvəlkindən daha yaxşı olacaq.

Robert. Sonuncu? Hə, sonuncu əsəri. Bu Həmpstiddə arvadı və üç uşağı ilə yaşayan bir kişi haqqında deyildi?

Cerri. (Emmaya) Nəyə görə bunu xoşlamırsan?

Emma. Mən deyəsən bunu sənə demişəm.

Cerri. Məncə, bu onun yazdığı ən gözəl əsərdir.

Emma. Bəlkə də bu ən yaxşısıdır, amma bu bir şərəfsizlikdir.

Cerri. Şərəfsizlik? Nə mənada?

Emma. Sənə demişəm.

Cerri. Demisən?

Robert. Bəli, deyib. Yadımdadır, bir dəfə biz nahar edirdik: sən, mən, Emma və Cudit – görəsən, harada nahar edirdik? – puding süfrəyə verilən zaman Keysinin vicdansızlığı haqqında onun son əsərinə əsaslanaraq Emma nitq söylədi. Bu çox şirnikləndirici idi. Təəssüf ki, Cudit xəstəxanada gecə növbəsi ilə əlaqədar bizi yarıda tərk etməli oldu. Yeri gəlmişkən, Cudit necədir?

Cerri. Yaxşıdır.

Sükut.

Robert. Biz nə vaxt kart oynayacağıq?

Cerri. Sən çox yaxşı oynayırısan.

Robert. Mən elə də yaxşı deyiləm. Ola bilər bir az səndən yaxşıyam.

Cerri. Bəs nəyə görə sən məndən yaxşısan?

Robert. Çünki mən kart oynayıram.

Cerri. Sən oynayırısan? Tez-tez?

Robert. Mmmn.

Cerri. Kiminlə?

Robert. Hərdən Keysi ilə.

Cerri. Keysi? O necə oynayır?

Robert. Çox düzgün oyunçudur. Onunla illərdir ki oynamamışam. Biz nə vaxtsa oynamalıyıq.

Cerri. Yaxşı, mən sənə zəng edərəm.

Robert. Nəyə görə sən?

Cerri. Yaxşı, onda vaxtı sən təyin et.

Robert. Yaxşı.

Cerri. Hə, biz görüşməliyik.

Robert. Sonra mən səni lança aparacam.

Cerri. Yox mən səni lança aparacam.

Robert. Onda oyunu udan lança dəvət edir.

Emma. Mən baxa bilərəm?

Sükut.

Robert. Nəyə?

Emma. Nəyə görə mən baxa bilmərəm? Sonra sizi lança dəvət edərəm.

Robert. Düzünü desək, biz yanımızda qadın istəmirik, elə deyil, Cerri? Bu oyun sadəcə oyun deyil, oyundan daha üstündür. Sən hətta həmin yerdə qadının olmasını belə qəbul edə bilməzsən. Qadının hətta restoranda, barda yanında olmasını qəbul edə bilmirsən. Sən orada dostunla oyundan, kriketdən, kitabdən və hətta qadınlardan söhbət etmək istəyirsən, həmçinin həmin anda sözünün kəsilməsini istəmirsən. Buna görə qadının orada olması lazım deyil. Bu haqda sən nə fikirləşirsən, Cerri?

Cerri. Neçə illərdir ki, bu oyunu oynamıram.

Sükut.

Robert. Onda gələn həftə mütləq oynayaq.

Cerri. Gələn həftə mümkün olmayacaq. Mən Nyu-Yorka gedəcəm.

Emma. Doğrudan?

Cerri. Mən ora bir məhşur yazıçı ilə gedirəm.

Emma. Kiminlə?

Cerri. Keysi ilə. Kimsə onun sənə xoşlamadığın əsərinə film çəkmək istəyir. Biz bunu müzakirə etməyə gedirik. Ya biz ora getməliydik, ya da onlar bura gəlməli idilər. Keysiyə görə, onun bu səyahətə ehtiyacı var.

Emma. Bəs sən?

Cerri. Nə?

Emma. Sən də bu səyahətə ehtiyacın var?

Robert. Cudit də gedir?

Cerri. Yox. Bəlkə bu oyunu mən gələndən sonra oynayaq. Bir həftəyə, ya da on günə?

Robert. Əlbəttə.

Cerri. (Emmaya) Görüşərik.

Robert və Cerri çıxırlar.

Emma sakit dayanır.

Robert qayıdır və onu öpür. Emma dayana bilməyib ağlayır. Robert onu sakitləşdirməyə çalışır.

Beşinci pərdə
Otel otağı. Venetsiya. 1973-cü il. Yay.

Emma yataqda kitab oxuyur. Robert pəncərədən baxır. Emma başını qaldırıb ona baxır, sonra oxumağa davam edir.

Emma. Torçelloya səfərimiz sabah baş tutacaq, ya yox?

Robert. Nə?

Emma. Biz sabah Torçelloya gedirik, elə deyil?

Robert. Hə.

Emma. Çox gözəl olar.

Robert. Mmn.

Emma. Mən gözləyə bilmirəm.

Sükut.

Robert. Maraqlı kitabdı?

Emma. Mmn. Hə.

Robert. Hansıdır?

Emma. Təzə kitabdır. Müəllifi Spinksdir.

Robert. Hə, bildim. Cerri mənə bu haqda demişdi.

Emma. Hə? Cerri demişdi?

Robert. Hə. O mənə keçən həftə lançda bu haqda danışmışdı.

Emma. Doğrudan? Onun xoşuna gəlir?

Robert. Spinksin istedadını o ortaya çıxarıb.

Emma. Oh! Mən bunu bilmirdim.

Robert. İstedadlı adamdır. (Sükut). Səncə maraqlıdı?

Emma. Hə, əlbəttə. Mən bundan zövq alıram.

Robert. Cerri də deyir yaxşıdır. Bir gün bizimlə lanç edərsən və bu haqda danışarıq.

Emma. Bu belə vacibdir? (Sükut). Bu elə də yaxşı deyil.

Robert. Səncə, Cerri və mənəmlə lanç edib bu haqda danışmaq yaxşı deyil?

Emma. Sən nə danışırısan?

Robert. Mən özüm bunu təzədən oxumalıyam.

Emma. Yenidən?

Robert. Cerri istəyir ki, biz bunu çap edək.

Emma. Doğrudan?

Robert. Hə. Hər halda, mən bunu qəbul etmədim.

Emma. Niyə?

Robert. O mövzu ilə bağlı çox şeyi demək olmur, elə deyil?

Emma. Səncə, əsas mövzu nə olmalıdır?

Robert. Xəyanət.

Emma. Yox, elə deyil.

Robert. Elə deyil? Bəs onda nədir?

Emma. Hələ oxuyub qurtarmamışam. Sənə deyərəm.

Robert. Hə, qurtarandan sonra deyərsən. (Sükut). Yeri gəlmişkən, dünən mən Amerikan Ekspressə getmişdim.

Emma başını qaldırıb ona baxır.

Emma. Ah?

Robert. Hə, orada bir az işim var idi.

Emma. Doğrudan?

Robert. Orada sənə aid bir məktub var idi. Məndən xəbər aldılar ki, səninlə əlaqəm var ya yox, mən də cavab verdim. Onlar soruşdular ki, bunu götürmək istəyirəm? Yəni onu mənə vermək istəyirdilər. Mən isə razılaşmadım. Məktubu orada qoydum. Sən onu götürdün?

Emma. Hə.

Robert. Deyəsən sən məktubu dünən alış-verişə gedəndə oxumusan?

Emma. Hə, elədir ki var.

Robert. Yaxşı oldu ki, məktubu götürdün. (Sükut). Doğrusu, onlar məktubu mənə verəndə təəccübləndim. Belə bir şey İngiltərədə baş verməmişdi. Ancaq bu italyanlar çox sadələvh və sərbəstdirlər. Əgər soyadımız Daunsdursa, bu o demək deyil ki biz ər-arvadıq. Bizim yaxın əlaqələrimiz də ola bilər, ya da biz tamam ayrı adamlar ola bilərik. Tutaq ki, mən tamam başqa adamam və deyirəm ki, sənin ər-inəm. Məktubu oxuyuram və onu zibilliyə atıram. Sən isə heç vaxt bu məktubu oxuya bilmirsən. (Sükut). Ona görə o məktubu götürmədim. (Sükut). Onlar heç vaxt bilməyəcəklər ki, mən sənin ər-inəm yoxsa yox.

Emma. Onlar çox təcrübəsiz adamlardır.

Robert. Gülüş doğuran, Aralıq dənizi sakinlərinə xas olan şəkildə.

Sükut.

Emma. Məktub Cerridən idi.

Robert. Hə, mən onun xəttini tanıdım. (Sükut). O necədi?

Emma. Yaxşıdı.

Robert. Lap yaxşı, bəs Cudit?

Emma. O da yaxşıdı.

Sükut.

Robert. Bəs uşaqlar?

Emma. O, uşaqlardan heç nə yazmayıb.

Robert. Deməli onlar yaxşıdı. Əgər bir şey olsaydı Cerri bu haqda yazardı. (Sükut). Başqa nə xəbər var?

Emma. Heç nə.

Sakitlik.

Robert. Sən Torçelloya səyahətimizi gözləyirsən? (Sükut). Biz neçə dəfə Torçelloda olmuşuq? İki dəfə. Yadımdadı mən səni birinci dəfə ora aparanda, ora sənə necə xoşuna gəlmişdi. Sən oraya vurulmuşdun. Bu on il əvvəl olmuşdu, elə deyil? Altı ay sonra biz evlənmişdik. Hə, xatırlayırsan? (Sükut). Səncə, Cerri məktub yazmağı bacarır? (Emma gülür). Sən titrəyirsən, soyuqdur?

Emma. Yox.

Robert. O mənə arabir yazdı. Ford Makos haqqında uzun məktublar yazdı. Mən də arabir ona yazdım. Deyəsən Yits haqqında. Biz onda ədəbiyyat jurnalının redaktorları idik. O, Kembridə, mən isə Oksfordda idim. O zaman biz gənc yaraşlıq cavanlar idik. Həm də yaxın dost. Biz indi də yaxın dostuq. Bunlar hamısı mən sənənlə tanış olmazdan əvvəl idi. Onun səni hələ tanımadığı vaxtlarda idi. Yadıma salmağa çalışırdım onu sənənlə nə vaxt tanış etmişəm. Mən sizi tanış etmişdim, yadımdadı. Amma nə vaxt? Sənənin yadımdadır?

Emma. Yox.

Robert. Xatırlaya bilmirsən?

Emma. Yox.

Robert. Nə pis oldu. (Sükut). O bizim toyumuzda ən yaxşı deyildi.

Emma. Bilirsən ki, elə deyil.

Robert. Ola bilsin mən onu sənə təqdim edəndə elə idi. (Sükut). Məktubda mənə aid nə isə var idi? (Sükut). Yəni işimizə aid nə isə var idi. O yeni orijinal istedadlar tapmayıb? Cerri özü çox istedadlı bir adamdır.

Emma. Sənə aid heç nə yox idi.

Robert. Heç nə. Hətta salam belə göndərməyib?

Sakitlik.

Emma. Biz sevgiliyik.

Robert. Ah, Hə. Bilirdim ki, nə isə belə bir şey var. Məktubu oxuyanda anlamışdım.

Emma. Nə vaxt?

Robert. Nə?

Emma. Nə vaxt bildin?

Robert. Dünən. Ancaq dünən, onun məktubunu anladım. Bundan əvvəl heç nədən xəbərim yox idi.

Emma. Ah! (Sükut). Bağışla.

Robert. Bağışlayım? (Sükut) Siz harada görüşürsünüz? Bəlkə, xoşagəlməz sualdır? Yəni bizim iki uşağımız var, onun da həmçinin. Hələ arvadını demirəm.

Emma. Bizim ayrıca mənzilimiz var.

Robert. Ah, başa düşdüm. (Sükut) Yaxşıdı? (Sükut) Onda mənzil yaxşı olar. Bəs əlaqələriniz?

Emma. Hə.

Robert. Nə vaxtdan bir yerdəsiniz?

Emma. Bir az olar.

Robert. Dəqiq müddət nə qədərdir?

Emma. Beş ildir bir yerdəyik.

Robert. Beş il? (Sükut) Nəyin bir yaşını var. (Sükut) Sən eşitdin mən nə dedim?

Emma. Hə. O, sənin oğlundur. Cerri onda iki ayılığa Amerikaya getmişdi.

Sükut.

Robert. O sənə Amerikadan yazırdı?

Emma. Əlbəttə. Mən də ona yazırdım.

Robert. Sən ona hamiləlik haqda yazmışdın?

Emma. Məktubla yox.

Robert. Bəs sən ona deyəndə o, şad idi ki, mən ata olacam? (Sükut) Cerri həmişə mənim xoşuma gəlib. Düzünü desəm mən onu səndən çox istəyirdim. Bəlkə də mən özüm onunla danışmalıyam. (Sükut) Sən Torçelloya getmək istəyirsən?

Altıncı pərdə
Mənzil. 1973-cü il. Yay.

Emma və Cerri dayanıb, bir-birini qucaqlayır. Emmanın əlində zənbil və bağlama var.

Emma. Əzizim.

Cerri. Əzizim.

Cerri onu qucaqlayır. Emma gülür.

Emma. Mən bunları yerə qoymalıyam.

O, səbəti stolun üstünə qoyur.

Cerri. Onun içində nə var?

Emma. Lanç.

Cerri. Nə?

Emma. Sənin xoşladığın şeylər. (Cerri şərab süzür.) Necə görünürəm?

Cerri. Çox gözəl.

Emma. Yaxşı görünürəm?

Cerri. Əlbəttə.

Cerri ona şərab verir.

Emma. (İçərək) Mmnnn.

Cerri. Necəydi?

Emma. Çox gözəl.

Cerri. Sən Torçelloya getdin?

Emma. Yox.

Cerri. Niyə?

Emma. Bilmirəm. Deyəsən sürət qayıqçıları tətıl edirdilər.

Cerri. Tətıl edirdilər?

Emma. Hə, biz gedən günü.

Cerri. Bəs qayıq limanı?

Emma. Sən qayıq ilə Torçelloya gedə bilməzsən.

Cerri. Əvvəl elə gedirdilər. Sürət qayıqları onda hələ yox idi. Səncə onlar ora necə gedirdilər?

Emma. Qayıqla getmək uzun çəkər.

Cerri. Hə, mənə hə. (Sükut) Sənin məktubunu almışdım.

Emma. Lap yaxşı.

Cerri. Bəs sən mənimkini almadın?

Emma. Əlbəttə. Darıxmışdım?

Cerri. Hə. Düzü özümü yaxşı hiss etmirdim.

Emma. Nəyə görə?

Cerri. Heç elə-belə. Bir az xəşələnmişdim.

Emma onu öpür.

Emma. Sənsiz darıxmışdım. (Çevrilərək otağa baxır.) Sən burada çoxdan olmamısan?

Cerri. Yox.

Emma. Duş qəbul etmək istəyirsən?

Cerri. Bir azdan. (Sükut) Bu səhər mən Robertlə danışdım.

Emma. Ah?

Cerri. Çərşənbə günü onu lança aparacam.

Emma. Çərşənbə günü? Niyə?

Cerri. Bu dəfə mənim növbəmdir.

Emma. Yox, mən demək istəyirəm ki, nəyə görə onu lança aparırsan?

Cerri. Çünki, bu dəfə mənim növbəmdir. Keçən dəfə o aparmışdı.

Emma. Bilirsən nəyi nəzərdə tuturam?

Cerri. Yox. Nəyi?

Emma. Sənin onu lança aparmaqda məqsədin nədir?

Cerri. Heç bir məqsədim yoxdur. Biz uzun illərdir ki, belə edirik.

Emma. Məni düzgün başa düşmədin.

Cerri. Doğrudan? Niyə?

Emma. Yəni siz tez-tez görüşüb lanç edirsiniz, hər hansı bir məşhur yazıçı və ya kitab haqqında danışırırsınız. Bu da görüşlərin məqsədi hesab olunur.

Cerri. Elədir ki var.

Sükut.

Emma. Mən burada olmayanda siz yeni bir yazıçı tapmısınız?

Cerri. Səm öz velosipedindən yıxılıb.

Emma. Ola bilməz.

Cerri. Huşunu itirmişdi. Bir dəqiqədən çox huşsuz vəziyyətdə olub.

Emma. Siz onun yanında idiniz?

Cerri. Xeyr. Cudit orada olub. İndi Səm yaxşıdı.

Emma. Ah, İlahi!

Cerri. Ona görə mənim heç nəyə vaxtım qalmadı.

Emma. İndi hər şey yaxşı olacaq, mən artıq qayıtmışam.

Cerri. Hə.

Emma. Sən mənə verdiyin o kitabı, Spinksi oxudum.

Cerri. Necə kitabdır?

Emma. Əla.

Cerri. Robert isə ona nifrət edirdi, o heç vaxt bu kitabı nəşr etmək istəmirdi.

Emma. O necə adamdır?

Cerri. Kim?

Emma. Spinks.

Cerri. Spinks? Arıq, əlli yaşı olar. Gecə-gündüz qara eynək taxır. Tək yaşayır. Otağında gözəl mebellər var.

Emma. Mebelli otaq ona yaraşır?

Cerri. Hə.

Emma. Mənə də çox yaraşır. Bəs sən? Evimiz xoşuna gəlir?

Cerri. Çox heyif ki, telefon yoxdur.

Emma. Eybi yox.

Cerri. Hə, hər şey əladı.

Emma. Mən sənin üçün bişirirəm, sənə qulluq edirəm.

Cerri. Hə elədi.

Emma. Mən Venetsiyadan ev üçün bir şey almışam. (Bağlamayı açır və süfrəni stolun üstünə qoyur.) Xoşuna gəlir?

Cerri. Hə, qəşəngdi.

Sükut.

Emma. Səncə, biz Venetsiyaya bir yerdə gedə biləcəyik? (Sükut) Ola bilsin ki, yox.

Cerri. Səncə, mən hər hansısa bir səbəb taparaq Robertlə görüşməməliyəm?

Emma. Nəyə görə belə deyirsən?

Cerri. Səncə, mən onunla ümumiyyətlə görüşməməliyəm?

Emma. Mən belə demədim. Sən onunla necə görüşməyə bilərsən? Axmaq olma.

Sükut.

Cerri. Sən burada olmayanda birdən-birə dəhşətli təlaş keçirdim. Bir neçə vəkillə müqavilələri nəzərdən keçirirdim və birdən sənin məktubunu hara qoyduğumu unuttum. Xatırlaya bilmirdim ki, sənin məktubunu seyfə qoymuşam, yoxsa yox. Seyfə baxdım, amma orada deyildi.

Emma. Tapa bildin?

Cerri. O, evdə, mənim gödəkcəmin cibində idi.

Emma. Aman Allah!

Cerri. Bir neçə ay əvvəl belə bir şey baş vermişdi, sənə demədim. Biz axşam bir az içdik və evə saat səkkizdə getməli oldum. Qapıya yaxınlaşdım, Cudit qapını açdı və

dedi ki, bu gün gec gəlmişəm. Mən isə ona dedim ki, Spinkslə bir az içirdik. Cudit dedi ki, beş dəqiqə əvvəl Spinks zəng etmişdi. O səninlə olması haqda heç nə demədi. Yəqin onun yadına nə isə düşüb və indi mənə demək istəyib. Mən ona sonra zəng edərəm. İndi qalxıb uşaqları görüm, sonra hamımız birlikdə nahar edərik. (Sükut) Yadındadı, bir neçə il bundan qabaq, deyəsən Milad bayramı idi. Biz hamımız sizin mətbəxinizdə idik. Uşaqlar isə ora-bura qaçırdı. Mən birdən Şarlottanı qucağıma götürüb yuxrı qaldırdım və yellədim. Yadındadı o necə gülürdü?

Emma. Hamı gülüşdü.

Cerri. O elə yüngül idi ki! Arvadım, sənin ərin və uşaqlar hamısı orada idi və gülüşürdülər.

Emma. Ora sənin mətbəxin idi. (Cerri_onun əlindən tutur və onlar yataq otağına daxil olurlar.) Nəyə görə sən onu qucağına götürdün?

Onlar qucaqlaşır.

Yeddinci pərdə **Restoran. 1973-cü il. Yay.**

Robert əyləşib ağ şərab içir. Ofisiant Cerriyə stulu göstərir. Cerri əyləşir.

Cerri. Salam, Robert.

Robert. Salam.

Cerri. (Ofisianta) Mənə skoç verin.

Ofisiant. Su ilə?

Cerri. Nə?

Ofisiant. Siz onu su ilə istəyirsiniz?

Cerri. Xeyr. Ancaq skoç, buzla.

Ofisiant. Əlbəttə.

Robert. Scoç? Sən adətən lanç vaxtı skoç içmirsən.

Cerri. Sözüün əsl mənasında yoluxucu xəstəliyə tutulmuşam.

Robert. Ah!

Cerri. Bundan xilas olmağın bir yolu var, bu da lanç vaxtı, həmçinin gecə skoç içməkdir. Buna görə lanç vaxtı mən hələ də skoç içirəm.

Robert. Gündə bir meyvə kimi.

Cerri. Tamamilə, doğrudur. (Ofisiant buzla skoç gətirir.) Şərəfinə!

Robert. Sənin şərəfinə!

Ofisiant. Menyü, cənablar.

O, menyunu verir və gedir.

Robert. Necəsən?

Cerri. Əla.

Robert. Bir əl oynamağa hazırsan?

Cerri. Xəstəlikdən yaxa qurtaranda, hə.

Robert. Elə bilirdim sən bundan canını qurtarmısan.

Cerri. Səncə, mən nəyə görə hələ də lançda skoç içirəm?

Robert. Hə, düzdü. Biz oynamalıyıq. Uzun müddətdir ki, oynamırıq.

Cerri. Neçə yaşın var?

Robert. Otuz altı.

Cerri. Deməli, mənim də otuz altı yaşım var.

Robert. Əgər sən bir gün?

Cerri. Əsəblərini cilovla, axmaq!

Robert. Oynamaq istəsən mənə zəng et.

Cerri. Venetsiya necə idi?

Ofisiant. Seçiminizi etdinizmi, sinyorlar?

Robert. Sən nə yeyəcəksən?

Cerri ona baxır, sonra menyunu nəzərdən keçirir.

Cerri. Yemiş yeyəcəm. Bir də tərəvəz salata ilə “Piccata al limone”.

Ofisiant. Insalate verde. Prosciutto e melone?

Cerri. Xeyr, sadəcə buza qoyulmuş yemiş.

Robert. Mən prosciutto, yemiş, qızardılmış scampi və ispanaq istəyirəm.

Ofisiant. Çox sağ olun, cənablar.

Robert. Bir şüşə Korvo Bianco.

Ofisiant. Bu saat, sinyorlar. Molte grazie. (Gedir)

Cerri. Bu həmişə burada olan adamdı, yoxsa onun oğludur?

Robert. Demək istəyirsən onun oğlu həmişə burada olur?

Cerri. Yox, bu onun oğludur. Yəni bu həmişə burada olanın oğludur?

Robert. Yox, o onun atasıdır.

Cerri. Doğrudan?

Robert. O italyanca çox gözəl danışır.

Cerri. Hə. Sən də italyan dilini yaxşı bilirsən, elə deyil?

Robert. Yox, elə də yaxşı bilmirəm.

Cerri. Yox, yaxşıdı.

Robert. Emma italyan dilini yaxşı bilir, o, yaxşı danışır.

Cerri. Doğrudan? Mən bunu bilmirdim.

Ofisiant bir şüşə şərəblə gəlir.

Ofisiant. Korvo Bianco, sinyorlar.

Robert. Çox sağ ol.

Cerri. Venetsiya necədir?

Ofisiant. Venetsiya, sinyor? Əladı. İtaliyanın ən gözəl şəhəridi. Divardakı şəkli görürsünüz? Venetsiyadır.

Robert. Hə, elədir.

Ofisiant. Bilirsiniz burada nə yoxdu?

Cerri. Nə?
Ofisiant. Traffiko.

O gülümsəyərək gedir.

Robert. Şərəfinə.

Cerri. Şərəfinə.

Robert. Sən axırıncı dəfə orada nə vaxt olmusan?

Cerri. Oh, uzun illər əvvəl.

Robert. Cudit necədir?

Cerri. Nə? Hə, yaxşıdı. Bir az başı qarışıqdı.

Robert. Bəs uşaqlar?

Cerri. Hər şey yaxşıdı, Səm yıxılmışdı.

Robert. Nə?

Cerri. İndi yaxşıdı.

Robert. Sən ora həmişə Cuditlə gedirdin, elə deyil?

Cerri. Hə. Amma uzun müddətdir ki, biz orada olmamışıq. (Sükut) Bəs Şarlotta? Onun xoşuna gəlir?

Robert. Məncə, xoşuna gəlir.

Sükut.

Cerri. Lap yaxşı.

Robert. Torçelloya gəzməyə getmişdim.

Cerri. Ah, doğrudan? Gözəl yerdir.

Robert. İnanılmaz gün idi. Erkən oyandım, çəmbərlə gölü üzüb, düz Torçelloya yollandım. Küçədə bir canlı belə gözə dəymirdi.

Cerri. Çəmbər nədir?

Robert. Sürət qayığı.

Cerri. Ah! Mən elə bildim –

Robert. Nə?

Cerri. Uzun müddət keçib. Deyəsən, biz oraya qayıqla getmişdik.

Robert. Adi qayıq saatlarla vaxt alır. Sürət qayığı ilə həm maraqlı olur, həm də tez çatırsan.

Cerri. Hə. Lap yaxşı.

Robert. Mən tamamilə tək idim.

Cerri. Bəs Emma harada idi?

Robert. Deyəsən yatırdı.

Cerri. Ah!

Robert. Saatlarla tək qaldım, özü də adada. Səyahətimin ən yaddaqalan anı idi.

Cerri. Doğrudan? Gözəl səslənir.

Robert. Hə, mən çəmənlikdə əyləşib Yitsin əsərini oxuyurdum.

Cerri. Torçelloda Yits?

Robert. Hə, çox gözəl idi.

Ofisiant yeməklə onlara yaxınlaşır.

Ofisiant. Bir yemiş və bir prosciutto e melone.

Robert. Proskiutto mənə çatacaq.

Ofisiant. Buon appetito.

Robert. Emma sənin yaxın dostunun əsərini oxuyurdu – adı nə idi onun?

Cerri. Bilmirəm, hansını deyirsən?

Robert. Spinks.

Cerri. Hə, Spinks. Sənin xoşuna gəlməyən əsər.

Robert. Mənim heç vaxt çap etmək istəmədiyim əsər.

Cerri. Yadımdadı. Emmanın xoşuna gəldi?

Robert. Deyəsən, o bu əsərə heyran olub.

Cerri. Çox gözəl.

Robert. Sənin özünün də, xoşuna gəlirdi, elə deyil?

Cerri. Hə.

Robert. Maraqlı əsər idi?

Cerri. Hə.

Robert. Səncə, bu məni bir tənqidçi naşir kimi, yoxsa bir axmaq naşir kimi tanıtdı?

Cerri. Axmaq naşir kimi.

Robert. Səninlə razıyam. Mən axmaq adamam.

Cerri. Yox, elə deyil. Sən nə danışırsan? Sən çox gözəl naşırsən.

Robert. Mən pis naşirəm, çünki kitablara nifrət edirəm. Dəqiq desək, nəsr əsərlərinə. Daha dəqiq desək, müasir nəsrə. Müasir nəsr əsərlərini nəzərdə tuturam. Əsərin birinci və ikinci cildi ilə əlaqədar verilən bütün vədlərin yerinə yetirilməsini və işə münasibətdə həssas yanaşmanı qiymətləndirmək, firmanın pulunu bu işə yatırmaq, üçüncü cildin çıxmasını sürətləndirmək mənim üzərimə düşür. Daha sonra bütün bunların həyata keçdiyini, ağır işin başa çatdığını, milli ədəbi redaktorlar üçün naharın təşkil olunduğunu, Hətçardsda imzalanma mərasiminin keçirildiyini, xoşbəxt müəllifin sevincdən özünə yer tapmamasını görmək, hamısı da ədəbiyyat naminə.

Cerri. Belə bədbin olma.

Robert. Doğrudan? Səncə bu Emma üçün pis olmaz?

Cerri. Mən haradan bilim? O ki, sənin arvadındır.

Sükut.

Robert. Bəli, bəli. Tamamilə haqlısan. Səninlə məsləhətləşməli deyiləm. Mən heç kəslə məsləhətləşməyə məcbur deyiləm.

Cerri. Bir az da şərab içmək istərdim.

Robert. Bəli, bəli. Ofisiant! Daha bir şüşə Korvo Bianco. Bəs bizim lançımız hardadır? Bu yer qaynamağa başlayır. Nəzərə alın ki, Venetsiyada bundan daha betərdir. Orada onlar buna həqiqətən fikir vermirlər. Mən sərxoş deyiləm. Adam Korvo Biankodan sərxoş ola bilməz. Nəzərə al ki, mən dünən gecə oyaq qalmışam. Mən konyaka nifrət edirəm. O müasir ədəbiyyat qoxusu verir. Xeyr, bura bax. Üzr istəyirəm.

Ofisiant əlində şüşə ilə onlara yaxınlaşır.

Ofisiant. Korvo Bianco.

Robert. Yenə eyni şüşə. Bəs bizim lançımız harada qaldı?

Ofisiant. Gəlir.

Robert. Mən süzərəm. (Ofisiant içərisində yemiş olan boşqablarla gedir.) Xeyr. Bura bax. Üzr istəyirəm. Bir az da iç. Mən sənə deyəcəm bu nədir. Bu odur ki, mən yenidən Londona qayıtmaq istəmirəm. Mən xoşbəxt idim, necə də nadir bir şey, mən Venetsiyada keçirdiyim günləri demirəm, Torçello şəhərini nəzərdə tuturam. Səhər tezdən tək-tənha şəhərboyu gəzəndə mən özümü xoşbəxt hiss edirdim, mən həmişəlik orada qalmaq istəyirdim.

Cerri. Bizim hər birimiz ...

Robert. Bəli bizim hər birimiz bəzən belə hisslərə qapılırdıq. Sən də özündə belə bir hal müşahidə etmişən, elə deyilmi? (Sükut) Görürsən, burada həqiqətən səhv bir şey yoxdur. Mənim ailəm var. Emma və mən birlikdə özümüzü xoşbəxt hiss edirik. Mən hər zaman onun haqqında düşünürəm. Və mən həqiqətən də Keysini birinci dərəcəli yazıçı hesab edirəm.

Cerri. Doğrudan?

Robert. Həqiqətən də o birinci dərəcəlidir. Onun əsərlərini nəşr etməyimlə və sənin onu bir yazıçı kimi kəşf etməyinlə fəxr edirəm. Bu sənin tərəfindən çox ağıllı bir addım idi.

Cerri. Təşəkkür edirəm.

Robert. Sənin çox yaxşı duyum qabiliyyətin var və sən çox məsuliyyətliyənsən. Mən səndə bu xüsusiyyətləri yüksək qiymətləndirirəm. Emma da həmçinin. Biz tez-tez bu haqda söhbət edirik.

Cerri. Emma necədir?

Robert. Çox yaxşı. Arada bir bizə gəl və çaya qonaq ol. O da səni görməyinə çox şad olar.

Səkkizinci pərdə **Mənzil. 1971-ci il. Yay.**

Mənzil boşdur. Mətbəx qapısı açıqdır. Stolun üstünə süfrə salınıb. Onun üzərində qablar, qədəh və bir şüşə şərab var.

Cerri əlində açar ön qapıdan içəri daxil olur.

Cerri. Salam.

Mətbəxdən Emmanın səsi eşidilir.

Emma. Salam. (Emma mətbəxdən çıxır. Əynində önlük var). Elə indicə gəlmişəm. Bura tez gəlməyi nəzərdə tutmuşdum. Ət xörəyi hazırlayıram, çox vaxt aparacaq. (Cerri onu öpür). Acmısan?

Cerri. Hə.

Cerri yenə onu öpür.

Emma. Həqiqətən də tez başa gəlməyəcək. Sən əyləş, mən yeməklə məşğul olum.

Cerri. Nə gözəl önlükdür.

Emma. Bəs necə! (Emma onu öpür və mətbəxə keçir. Emma onu çağırır və Cerri şərab süzür). Nə edirdin?

Cerri. Bir az parkda gəzişdim.

Emma. Park necə idi?

Cerri. Gözəl. Boş idi. Hava da bir az dumanlı. (Sükut). Bir az ağacın altında oturdum. Ətraf çox sakit idi. Parkdakı rəngli daşlara tamaşa edirdim.

Sükut.

Emma. Bəs sonra?

Robert. Sonra mən Uesseks Qrova gəlmək üçün taksi tutdum. Sonra pilləkənlərlə qalxıb ön qapını açdım və səni yeni önlükdə xörək bişirən gördüm.

Emma mətbəxdən çıxır.

Emma. Hazırdı.

Cerri. Lap yaxşı.

Emma özünə vodka süzür.

Cerri. Vodka? Lanç vaxtı?

Emma. Sadəcə bir az. (İçir). Mən Cuditin yanına getmişdim, sənə deməyib?

Cerri. Yox, deməyib. (Sükut). Harada?

Emma. Lançda.

Cerri. Lançda?

Emma. O sənə deməyib?

Cerri. Xeyr.

Emma. Gülməli.

Cerri. Necə yəni lançda? Harada?

Emma. Fortnum və Masonsda.

Cerri. Fortnum və Masonsda? O orada nə edirdi?

Emma. Bir xanımla lanç edirdi.

Cerri. Xanımla?

Emma. Hə.

Sükut.

Cerri. Fortnum və Masons hospitaldan uzaqda yerləşir?

Emma. Əlbəttə, yox.

Cerri. Zənn edirəm ki, yox. (Sükut). Bəs sən?

Emma. Mən?

Cerri. Sən Fortmun və Meysonsa nə edirdin?

Emma. Bacımla lanç edirdim.

Cerri. Aydındır.

Sükut.

Emma. Cudit sənə bir söz deməyib?

Cerri. Mən onu demək olar ki, görməmişəm. Dünən gecə Keysi ilə getmişdim, Cudit isə erkən işə getmişdi.

Sükut.

Emma. Necə düşünürsən, onun xəbəri var?

Cerri. Xəbəri varmı?

Emma. Görəsən, bizim haqqımızda bilir?

Cerri. Xeyr.

Emma. Əminsən?

Cerri. O çox məşğuldur. Xəstəxananı nəzərdə tuturam. Hələ uşaqları demirəm. Onun fikirləşməyə vaxtı yoxdur.

Emma. Bəs dedi-qodular? O dedi-qoduya əhəmiyyət vermir?

Cerri. Hansı dedi-qodular?

Emma. O eşidə bilər.

Cerri. Bizə aid heç bir dedi-qodu yoxdur.

Emma. Lap yaxşı.

Cerri. Onun xoşuna gələn başqa bir adam var.

Emma. Doğrudan?

Cerri. Başqa bir həkim. Cuditin ondan xoşu gəlir. Amma mən tam dəqiq bilmirəm nə baş verir.

Emma. Nəyə görə onun xoşuna gələn başqa bir adam olmasın? Mənim ki, var.

Cerri. Kimdi?

Emma. Məncə, sənsən.

Cerri. Hə.

Cerri onun əlindən tutur.

Emma. Sən heç həyatını dəyişmək istəmisən?

Cerri. Dəyişmək?

Emma. Mmmn.

Sükut.

Cerri. Mümkün deyil.

Sükut.

Emma. Səncə, o sənə sadıq olmayıb?

Cerri. Bilmirəm.

Emma. Bəlkə sən Amerikada olanda hər şey başlayıb?

Cerri. Yox.

Emma. Sən heç xəyanət etməmişən?

Cerri. Kimə?

Emma. Əlbəttə mənə!

Cerri. Yox. (Sükut). Bəs sən?

Emma. Yox. (Sükut). Əgər o xəyanət edibsə, sən nə edəcəksən?

Cerri. O mənə xəyanət etməz. O çox məşğuldu. Çoxlu işi var. Güzəl həkimdir, öz həyatını xoşlayır, uşaqları çox sevir.

Emma. Ah!

Cerri. O mənə sevir.

Sükut.

Emma. Ah!

Sakitlik.

Cerri. Bunların hamısının bir səbəbi var.

Emma. Əlbəttə var.

Cerri. Amma mən səni lap çox sevirəm. (Sükut). Mən səni hamıdan çox sevirəm.

Emma onun əlindən tutur.

Emma. Hə. (Sükut). Sənə bir şey deməliyəm.

Cerri. Nə?

Emma. Mən hamiləyəm. Bu sən Amerikada olanda olub. (Sükut). Həyatımda başqa adam olmayıb. Bu mənim ərimdəndir.

Sükut.

Cerri. Hə. Əlbəttə. (Sükut). Sənin əvəzinə çox şadam.

1968 –ci il.

Doqquzuncu pərdə

Robert və Emmanın evi. Yataq otağı. Qış.

Otaq qaranlıqdır. Cerri qaranlıqda oturub. Qapının arasından sakit mahnı səsi eşidilir. Qapı açılır. İşıq. Emma içəri girir və qapını örtür. Güzgüyə tərəf gedir və Cerrini görür.

Emma. Ah!

Cerri. Mən səni gözləyirdim.

Emma. Nə demək istəyirsən?

Cerri. Bilirdim ki, gələcəksən.

O içir.

Emma. Mən elə indicə gəldim ki, saçımı darayım.

Cerri qalxır.

Cerri. Mən bilirdim ki, sən gələcəksən. Bilirdim ki, sən o şənlikdən uzaqlaşacaqsan. (Emma güzgüyə tərəf gedir, saçını darayır. Cerri ona baxır). Sən gözəl ev xanımsan.

Emma. Şənlik xoşuna gəldi?

Cerri. Sən çox gözəlsən. (Ona tərəf gedir). Mən bütün gecəni ancaq sənə baxmışam. Sənə deməliyəm, mən sənə demək istəyirəm ki...

Emma. Buyur.

Cerri. Sən həqiqətən çox gözəlsən.

Emma. Sən içmisən.

Cerri. Hər halda.

Cerri onu qucaqlayır.

Emma. Cerri.

Cerri. Mən səni toyunda ağ libasda gördüm.

Emma. Mən ağ libasda deyildim.

Cerri. Bilirsən nə olmalıydı?

Emma. Nə?

Cerri. Sən həmin ağ libasda mənim olmalıydın. Sən toy libasında ancaq mənə məxsus olmalıydın.

Emma. Mən geri qayıtmalıyam.

Cerri. Sən çox gözəlsən. Mən səndən ötrü dəli-divanəyəm. Bu sözləri sənə əvvəllər heç vaxt deməmişəm. Sən çox gözəlsən. Doğrudan.

Emma. Xeyr, elə deyil.

Cerri. Sən çox gözəlsən. Mənə əvvəllər baxdığın kimi bax.

Emma. Mən ... sənə baxmamışam.

Cerri. Səni çox sevirəm. Həyatım sənin əlindədir. Sənsiz bir gün belə yaşamaq istəmirəm. Səni sevirəm.

Emma. Mənim ərim qarının o biri tərəfindədir.

Cerri. Hər kəs bilir. Bütün dünya bilir. Amma onlar bilmirlər ki, tamam başqa dünyada yaşayırlar. Mən səni çox sevirəm. Mənə kimin nə deməsi maraqlı deyil. Heç vaxt mənimlə belə bir şey olmayıb. Sənin gözlərin məni məftun edir. Sən çox gözəlsən.

Robert. Tamamilə.

Cerri. Çox yaxşı ki, bu belədir.

Robert. Əlbəttə.

Cerri Robertə tərəf gedir və onun çiyindən tutur.

Cerri. Köhnə dostun kimi sənə deyirəm, sən çox yaxşı adamsan.

Robert. Sən də həmçinin.

O əli ilə Cerrinin çiyinə vurur və otağı tərk edir.

Emma otağa tərəf gedir. Cerri onun əlindən tutur. Emma sakitcə dayanır.

Onlar sakitcə dayanıb bir-birinə baxırlar.

SON